

Rozhovor s Ing. Vladimírom Dvořáčkem, výkonným riaditeľom Útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS:: Viac informácií? Mám to v akčnom pláne

Ján Záborský, Martina Kláseková - Trend; č. 49, s. 48- 49, 9.12.2010.

Vladimír Dvořáček prevzal v polovici roka vedenie dohľadu v NBS, avizuje zmeny

Reguláciou finančného trhu sa zaoberal na ministerstve financií (MF) počas predchádzajúcich dvoch vlád. Od júla začal šéfovať dohľadu nad ním v centrálnej banke. Hoci Vladimír Dvořáček nemá viceguvernérsku stoličku, pod sebou má agendu, ktorú dovtedy zastávali muži s týmto titulom. Chce nastoliť nové štandardy komunikácie dohľadu a centrálnu banku si vie predstaviť aj v role ochrancu práv spotrebiteľa.

Ešte nedávno ste vnímali dohľad zvonku. Ako sa zmenil po nástupe do Národnej banky Slovenska [NBS] váš pohľad na jeho fungovanie a kvalitu?

O dohľade sa veľa hovorí. Iné je vidieť ho zvonku a iné, keď za to preberiete zodpovednosť. Pre mňa je najzaujímavejšie, že dohľad nie je len výsledok, ale aj proces. Je daný zákonom, ktorý za žiadnych okolností nemôžete porušiť. Treba si uvedomiť, že to nie je niečo, čo prebieha živelne.

Bol by efektívnejší, keby ho menej neobmedzoval zákon?

Legislatívna úprava bola robená tak, aby zabezpečovala vyvážené postavenie účastníkom konania. Nemala by tu fungovať asymetria. Legislatíva to nastavila konzervatívnym spôsobom, aby boli ochránené práva oboch strán.

Napríklad poisťovňa Rapid Life veľmi obratne namietala všetky kroky a čakalo sa od NBS, že zasiahne. Dá sa dohľad optimalizovať tak, aby to nevyzeralo, že zametáte pod koberec?

Snažíme sa o časovú optimalizáciu. Problém môže vzniknúť, ak konáte prírychlo i pomaly. Keď uplynú nejaké lehoty - a nielen preto, že nekonáme my, ale aj keď nekoná niekto iný - môže sa stať, že veci sú v preklúzii. Hoci je tam nález, nedá sa konanie dokončiť. Nehovorím teraz o Rapide, ale všeobecne.

Ale ľudia čakajú, že dohľad príde a buchne po stole, keď treba.

Dohľad koná, len verejnosť nie celkom správne vníma, o čom dohľad je. Problémy ľudí sa v skutočnosti týkajú ochrany spotrebiteľa. Keď majú pocit, že ich práva boli poškodené. Nevnímajú, že úlohou dohľadu je zabezpečiť finančnú stabilitu a konať, keď sa finančná inštitúcia dostáva do problémov, prípadne skrachuje. Cieľom je však predchádzať takýmto situáciám a nie naháňať inštitúcie tak, že ich v istom momente zlikvidujeme. Najlepšia je prevencia.

Hovoríte, že dohľad koná. No navonok veľa výstupov nevidno. V minulosti bývalý Úrad pre finančný trh aspoň zverejňoval pokuty, dôvody na ich udelenie...

Robíme polročne zásadný výstup - Analýzu finančného sektora. Sú tam zhrnuté poznatky v agregovanej podobe, ale údaje za jednotlivé subjekty nezverejňujeme.

No práve to je zaujímavé pre spotrebiteľov, keď vidia, že niekto aj ten ich finančný dom dohliada. Ak spoločnosti pochybia, museli by vysvetľovať. Prečo ľudom nedat' podrobnejšie informácie?

Je to dobrý názor. Niektoré informácie by mohli pomôcť aj spotrebiteľom. Veľký priestor na zlepšenie vidím cez web. Na tomto budeme pracovať. Mám to vo svojom "akčnom pláne".

Priniesli ste si do NBS svojich ľudí?

Bol by som krátkozraký, keby som si priniesol nejakých ľudí z ministerstva a týmto znížil jeho

odbornú úroveň. Je lepšie mať funkčné inštitúcie, ktoré vedia spolupracovať. Takže nie, nikto so mnou neprišiel.

V čase, keď ste prichádzali, alebo skôr mesiace predtým, z dohľadu veľa ľudí odišlo. S čím to súviselo?

Je pravda, že niekoľko ľudí z útvaru dohľadu odišlo. Nevieam, či tam bol rovnaký dôvod, ktorý by sme mohli pomenovať. Od júla sa však preskupili činnosti a niektorí vedúci pracovníci neakceptovali ponuku na novú prácu. Dôležitejšie je, že boli nahradení takmer výlučne z vnútorných zdrojov banky a teraz je dohľad plne funkčný. Odborná úroveň zamestnancov v banke je veľmi dobrá, vieme vybrať ľudí do vedúcich pozícií z vlastných zdrojov.

Údajne odchádzali vo veľkom ľudia, ktorí boli spojení s Ritro prípadom [spor Dexia banky a Ritra pre devízové obchody]...

Počujem to prvýkrát. Pokiaľ ide o prípad Ritro, mal som k dispozícii všetky informácie, ktoré som potreboval.

Ako veľmi ovplyvnili personálne zmeny dohľadacie procesy?

Odišli niektorí ľudia na vedúcich pozíciách. Vedúci nemá priamo vo svojej agende konkrétny referát, ktorý zostane nepokrytý, ak odíde. Písomnosti sú na svojom mieste, pracovníci sa v drvivej väčšine zaoberajú rovnakou agendou ako predtým. Skôr to bola otázka manažmentu odborov. Predtým boli usporiadené podľa činností - od povoľovania cez dohľad až po sankcie, teraz sú usporiadané sektorovo - bankovníctvo, poisťovníctvo, cenné papiere, dôchodkoví správcovia.

V budúcom roku by mal vzniknúť paneurópsky dohľad. Čo to bude pre vás znamenať?

Vedeli sme, ako bude vyzeráť nová štruktúra európskeho dohľadu. Keď sa pripravovali organizačné zmeny k 1. júlu tohto roka, prispôbovali sa aj európskym štruktúram. Tak, aby existovala kompetentná protistrana na národnej úrovni. Napríklad na odbore regulácie máme oddelenie analýz z hľadiska obozretnosti na makroúrovni, ktoré má v náplni práce to, čím sa bude zaoberať Európsky výbor pre systémové riziká. Aj doteraz sme sa zúčastňovali na práci európskych výborov, no teraz bude viac práce so zastupovaním našich záujmov. Túto činnosť vrátane novej agendy budeme zabezpečovať pri nezmenenom počte pracovníkov.

Čakáte ďalšie vysvetľovanie, že vás nie je priveľa, ako nedávno, keď sa o počet ľudí v NBS začali zaujímať poslanci?

To je možné, že to budeme musieť vysvetľovať. Ale najmä je potrebné robiť osvetu a vysvetľovať odbornej verejnosti, aké nové činnosti sa tu budú zabezpečovať.

Nás zaujíma viac kvalita. Časť ľudí vo finančnom sektore tvrdí, že dohľad nie vždy ovláda, čo sa u nich deje.

Nedávno som sa stretol s vedením Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity. Pri nejakých výberových konaniach sa pýtali adeptov, prečo majú záujem o rozšírenie vzdelania a čo chcú robiť v budúcnosti. Polovica povedala, že by chcela pracovať v centrálnej banke. Ľudia zvonku sa pozerajú na NBS ako na miesto, kde môžu odborne rásť, lebo je tu prístup k informáciám a zaujímavej náplni práce. U nás pracuje veľa mladých ľudí, ktorí v tom vidia výzvu a príležitosť posúvať sa odborne ďalej, a to výraznejšie, ako keby nastúpili do nejakej komerčnej finančnej inštitúcie.

Čakali by sme, že budete mať viac záujem o ľudí z biznisu.

Samozrejme, snažíme sa aj o ľudí z biznisu, nejakých sme aj získali. Ale máme tu tiež ľudí zo zahraničných vysokých škôl, ktorí majú veľmi dobré vzdelanie, u nás napredujú, majú tu kontakt s

európskou agendou. Druhá vec je výkon dohľadu, bolo by dobré to vidieť prierezovo. Potrebujeme odborníkov na výkon dohľadu na mieste, na diaľku i takých, čo robia metodiku a reguláciu.

Na MF ste sa intenzívne zaoberali ochranou spotrebiteľa. Tu dostávate od ľudí sťažnosti na finančný sektor, hoci NBS to v kompetencii nemá. Ako to riešite?

Ešte na ministerstve sme pred časom pripravili koncepciu, ktorá identifikovala problémové oblasti. Ochrana spotrebiteľa nie je len o finančnej gramotnosti verejnosti. Aj predajné kanály musia byť primerane edukované. Reguláciu finančného sprostredkovania a poradenstva sme sprísnilí, s čím bol trh pomerne nespokojný. No po implementácii legislatívy sa ukazuje, že sprostredkovatelia skúškami organizovanými profesijnými asociáciami prechádzajú. Čo sa týka vašej otázky týkajúcej sa doručeníh podaní, áno, je to tak, do NBS dostávame stovky sťažností ročne.

Mala by riešiť ochranu spotrebiteľa centrálna banka?

Ostáva nám dokončiť odbornú diskusiu, ktoré inštitúcie by mali zabezpečovať vymožitelnosť práv spotrebiteľa. Istý odborný potenciál vidím aj v centrálnej banke. Máme tu malý útvar, ktorý sa zaoberá ochranou spotrebiteľa. No je limitovaný tým, že nemáme zákonné oprávnenie vydávať rozhodnutia v prípade sporov vyplývajúcich zo zmluvných vzťahov spotrebiteľov a finančných inštitúcií. Posudzujeme žiadosti, komunikujeme s finančnou spoločnosťou, buď to vrátime na doriešenie, alebo si vyžiadame podklady a snažíme sa dať aspoň nezávislý názor.

Aké možnosti dohľadu nad sprostredkovaním má centrálna banka? Vzdelanie je jedna vec, ale predaj je o niečom inom.

Súhlasím, sú to dve rozdielne veci. Odborná spôsobilosť je len vytvorenie predpokladu, aby distribučný kanál mohol vhodným spôsobom predávať. Ale to neznamená, že to vždy prebieha korektne. Trh finančného sprostredkovania je rozdelený tak, že samostatných agentov a poradcov banka licencuje, ostatných registruje. Dohľad sa vykonáva nad prvou skupinou.

Ešte nedávno sa na Slovensku nezvykli aktívne predávať cenné papiere. Teraz sa dostali aj do multilevelu, reklamu majú na hranici korektnosti - ako to vnímate?

Na európskej úrovni bol záujem riešiť predaj cenných papierov v rámci direktívy Mifid. Bola implementovaná, má silný prvok ochrany spotrebiteľa. Zaviedli sa opatrenia, ktoré by mali zlepšovať situáciu, no nie je to tak vo všetkých prípadoch. Stretávame sa s nezrovnalosťami aj v tejto oblasti. Hoci najviac sťažností je na poisťovníctvo a bankovníctvo. Čo sa týka reklamy, objavujú sa tu rôzne praktiky. Tu má však kompetenciu Rada pre reklamu.

Napríklad predaj akcií Tatra Mountain Resorts je podľa vás v poriadku? Reklama polročných výnosov, propagácia garancie výnosov, hoci je limitovaná?

Pozeráme sa na to, máme to na radare.